

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vznemirjenje v Vatikanu

VČERAJ SE JE ZDRAVSTVENO STANJE PAPEŽA NENADOMA ZNATNO POSLABŠALO.

RIM, 13. avgusta. Zdravstveno stanje papeža, ki je že del časa bolan, se je včeraj nenadoma poslabšalo, tako da se zdravniki boje katastrofe. Dočim je bil papež pred nekaj dnevi še dokaj krepak, so njegove moči poslednja dneva znatno opešale in lahko nastopi vsak trenutek katastrofa. V vatikanskih krogih je zato opažati veliko vznemirjenje. Ko so papežu pred par dnevi predložili načrt za obnovo nekega vatikanskega poslopija, je bolnik resignirano izjavil, da prepusti odločitev svojemu nasledniku, na katerega ne bo treba dolgo čakati. Že

pred 14 dnevi je opustil papež vsako misel na to, da bi odšel na odmor in zapustil Vatikan, kakor je bilo prvotno nameravano. Sicer je papež še vse do včeraj sprejemal avdijence, vendar pa je pri tem silno trpel. Zdravniki so priporočali papežu operacijo, ki pa jo je bolnik odklonil, ker bi bila zelo nevarna. Papež boluje namreč tudi na sladkorni bolezn. V vatikanskih krogih so vse do zadnjega prikrivali pravo stanje bolezni, včeraj pa so vse v poštev prihajajoče cerkvene kroge informirali, da lahko pride kmalu do spremembe na Petrovem prestolu.

Titulescu o Sinaji

BUKAREŠTA, 13. avgusta. Londonski poslanik Titulescu je izjavil novinarju »Adeverula« o svoji zadnji konferenci s kraljem Karlom, da so v Sinaji razpravljali tudi o Briandovem načrtu evropske unije. Po mišljenju Titulescuja stoji Evropa pred alternativo: federacija ali popolno razsulo. Odgovori posameznih držav na Briandovo spomeico so bili mnogo ugodnejši, nego so prvotno mislili. Nobene države ni, ki bi stavila varstvo svojih interesov v nasprotju z idejami Društva narodov. Pridrži posameznih vlad se tičejo le praktičnih vprašanj.

Soujeti žele posredovati

MOSKVA, 13. avgusta. Turško perzijski spor je izzval v ruskem tisku živahne komentarje. Listi sodijo, da bi utegnil udar Kurdiv ogroziti predvsem avtonomno kurdsko republiko v sovjetski Rusiji. Turčija in Perzija nimata ničesar pridobiti v tej vojni. Najbolje bi bilo, če se sporazumeta s kurdskim plemenom. Edini, ki bo imel korist od tega spopada, bo Anglija. Listi namigujejo, da bi bila sovjetska Rusija pripravljena posredovati med sprtima državama.

Strašne posledice suše

NEWYORK, 13. avgusta. Katastrofa, ki jo je povzročila suša, kaže vedno hujše posledice. V nekaterih pokrajinah je suša uničila vso žetev ter je zavladala silna lakota. Primanjkuje tudi že pitne vode. Prezident Hoover je osebno prevzel vodstvo pomožne akcije. Za najnujnejšo pomoč je določila vlada sto tisoč dolarjev, ki se bodo razdelili za živila najbolj siromašnim slojem. Na newyorški borzi so cene žita poslednja dva dni zopet porasle, dočim so vrednostni papirji padli za celih 15%. To smatrajo za zelo slabo znamenje in izražajo v finančnih krogih bojazen, da bo katastrofa poljedelstva še bolj poostila gospodarsko krizo, ki je že sedaj ustvarila skoro brezupen položaj. Posebno hudo je prizadela suša državo Kentucky, kjer je uničeno vse žito. Po suši so pridivljali ponekod še nevihte, toča in viharji, ki niso pustili nobenega pridelka nedotaknjenega.

Sporedno s tem pa morajo vrhovni organi združništva, glavna in vse podrejene ji združne zveze, osredotočiti vso svojo pozornost na izboljšanje čim večjega števila združnih strokovnjakov, revizorjev, organizatorjev in propagator-

Habsburgovci na lovu

BUDIMPEŠTA, 13. avgusta. »Ujsag« poroča, da je zagonečno potovanje grofa Bethlena sedaj že pojasnjeno. Grof Bethlen se mudi v Avstriji ter se udeležuje lova, ki ga je priredil princ Hohenlohe. Mislijo pa da je lov v resnici le sestanek monarhistov, ki razpravljajo o možnosti povratka Habsburžanov.

Italija se trese

NAPULJ, 13. avgusta. V vasi Pocuoli so zabeležili sinoči nov potres, ki je bil lokalnega značaja in ni napravil večje škode. Prebivalstvo se je v paniki razbežalo po okolici. Po potresu se je pojavil sredi vasi žveplen vrelec, ki bruha z veliko silo.

Filmske zvezde odhajajo

NEWYORK, 13. avgusta. Filmske zvezde Mary Pickford, Collin Moore, Lya de Putti in še neke druge so se odločile dati filmu slovo ter se posvetiti gledališki umetnosti. Najbrž bodo nastopile že jeseni na gledališču v Newyorku.

Ustanovitev novih kmetijskih šol.

Minister kmetijstva je odobril potrebne kredite za ustanovitev 20 novih kmetijskih šol v vsej državi. V nove šole bodo sprejeli otroke poljedelcev, ki so dovršili osnovno šolo. Pouk bo brezplačen in bo trajal tri leta. Večina novih kmetijskih šol bo odprtih v vardarski in savski banovini. Absolvirani dijaki teh šol bodo odposlani v prakso na državna podjetja, in sicer na državne stroške.

Najstarejši madžarski minister

je z ozirom na svojo »službeno« dobo po prevratu minister kmetijstva Vas, ki praznuje te dni desetletnico ministiranja.

V trgovini.

— Glejte gospod, kako sem si poškodoval obleko ob vašem pultu.
— Ali niste videli napis: »Pozor, sveže pleskano!«
— Na to nisem dal mnogo. Tamle imate tudi napis »Sveža jajca«, pa so sami klopotci.

jev iz vseh panog združništva, da se tako ustvari velik kader dobrih, vsestransko porabnih združnih delavcev, ki bodo zanesli idejo združništva v zadnjo našo vas.

Naš obmejni promet na severu kaže v mesecu juliju naslednjo sliko: vseh potnikov je prispelo k nam preko severne meje 15.844, in sicer preko Maribora 3391 Jugoslovenov, 4797 Avstrijcev, 2446 Čehoslovakov, 462 Nemcev in 812 pripadnikov drugih držav. Preko Št. Ilje je prišlo v skupnem 2071 potnikov, preko Cmureka 139, Dravograda 535, Prevalj 886, Radgone 208 in Hodoša 97 potnikov. Odpotovalo pa je proti severu v skupnem 18.577 potnikov, in to preko Maribora 3553 Jugoslovenov, 3694 Avstrijcev, 6584 Čehoslovakov, 426 Nemcev in 736 drugih državljanov. Preko Št. Ilje jih je odpotovalo skupno 1765, Cmureka 84, Dravograda 558, Prevalj 963, Radgone 142 in Hodoša 72 potnikov. Celokupen osebni promet čez severno državno mejo znaša torej v mesecu juliju 34.461 potnikov, od 1. januarja do 31. julija pa 167.422 potnikov. Tranziten osebni promet pa znaša od 1. januarja do 31. julija 36.514 oseb.

Kocbekov dom na Korošci v Kamniških alpah

otvarja Savinjska podružnica SPD v nedeljo 17. tm. Prenočišče preskrbljeno. Avtobusna zveza iz postaje Rečica ob Paki. Več mariborskih planincev se udeleži tega slavlja. Počastimo Kocbekov spomin, lepe Alpe in prijateljsko podružnico!

Obvezno zavarovanje zoper točo.

V ministrstvu kmetijstva sestavlja posebna komisija zakonski predlog o obveznem zavarovanju zoper točo. Projekt bo sestavljen do konca meseca in nato predložen v. h. v. novemu zakonodajnemu svetu.

»Naše gorice«.

glasilo Vinarskega društva za Dravsko banovino. Izšla je 8. (avgustova) številka tega strokovnega lista, ki prinaša poleg delovnega načrta za vinogradnike in sadjarje, društvenih vestí, poročil o stanju vinarstva in sadjarstva v Dravski banovini ter bogatega gospodarskega drobiža več aktualnih člankov, kakor o pridelovanju kvalitetnih vin, o zelenih opravilih v vinogradu, o precepljanju šmarnice, o vrščikanju v vinogradih, o vinski krizi in trošarini ter zaključuje s komentarjem k pravilniku o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, ki bo zanimal zlasti naše trtničarje. Vsak vinogradnik in sadjar bi moral čitati to številko, in postati član Vinarskega društva, ki mu nudi za letno članarino Din 30.— 12 številki tega prekornega glasila brezplačno.

Ne puščajte stvari v gostilnah!

Neki postrežček je predvčerajšnjem prevzel od stranke moško obleko z nalogom, da jo izroči v čiščenje. Oddal pa jo je v shrambo v gostilni Kliček na Aleksandrovi cesti. Natakaraica jo je položila zavito v ovoj za omaro za led. Včeraj zjutraj je hotel postrežček odnesti obleko v čiščenje, pa je ni več našel. Izposoditi si jo je moral kakšen nepošten gost. Ne spravljajte stvari po lokalih, kjer je dosti prometa in kjer ne morejo uslužbenci paziti na tuje blago! Obleka je siva rižasta in dobro ohranjena.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniško strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki si malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novi združni zakon

Je na vidiku. Nujna je potreba, da se končno izenači združna zakonodaja v naši državi, saj imamo doslej 12 različnih zakonov, ki so še v veljavi za naše združništvo. Unifikacija vseh teh zakonov je naravnost življenska potreba za razvoj in napredek našega združništva. Tudi je nujna potreba, da se s tem zakonom izenačijo zadrage, ustanovljene na podlagi zakona o poljedelskem kreditu iz l. 1925, ki so imele nekakšen privilegiran položaj, z združništvom iz prejšnjih dob z enakimi pravicami in enakimi dolžnostmi za vse zadrage cele države.

Kakor poročajo z merodajnih mest, bo novi zakon v kratkem dogotovljen in tudi podpisan. Tudi so prilično že poznane določbe novega zakona. Obsegal bo 118 členov, razdeljenih v devet poglavij. Prvo poglavje bo obsegalo splošne določbe v 4 členih. Pojem zadruga je izražen v cilju, da zadruga po načelu samopomoči z vzajemnim delovanjem pospešuje gospodarstvo svojih članov, da poslovnih prebitkov ali sploh ne deli ali pa jih deli sorazmerno z vrednostjo prometa članov z zadrugo. Zadruga lahko kot svojo nalogo vrši različne posle. Drugo poglavje obsega predpise za snovanje zadrug. V tem poglavju so naštet tudi posli, ki jih zadruga lahko vrši z nezadruženiki, n. pr., da sprejema denar v svojo štednjo, poročstvo, jim dobavlja v hrano predmete itd. Tretje poglavje govori o pravnem odnosu med zadrugo in združniki in napram tretjim osebam. Četrto poglavje vsebuje določbe o organih zadrug, o upravnem odboru, o nadzorstvu in o občnem zboru. Tu je predvideno, da na občnem zboru lahko ima združnik — ako to pravila zadrug določajo — več ko en glas, največ do 10 glasov. Peto poglavje govori o prenehanju zadrug, šesto o kazenskih določbah, sedmo o združnih zvezah. Tozadevno je določeno osnivanje revizijskih in pa mešanih združnih zvez. Vsaka zadruga pa mora biti član kake revizijske zveze. Vse zveze pa morajo biti tudi vključene v Glavni združni zvezi. V osmem poglavju je govor o ugodnostih, ki jih uživajo zadrage. Te ugodnosti so — ako bo zakon potrjen in od kralja podpisan v sedaj predvideni obliki — znatne. Deveto — zaključno — poglavje vsebuje prehodno določbe, v katerih se zadrugam daje rok štirih let, da se prilagode novemu zakonu. Tudi vsebuje zakon gotove določbe za nameščence zadrug, ki pomenijo zanje znatno ugodnost: ako nameščenec zadruga prestopi v državno službo, se mu računajo vsa njegova službena leta pri zadrugi, kakor da jih je prevel v državni službi.

Kakor je iz teh kratkih podatkov razvidno, vsebuje novi zakon mnogo prednosti za naše združništvo in ni dvoma, da bo na podlagi novega enotnega zakona mogoč velik razmah in napredek našega celokupnega združništva. Zato je želeti, da bi novi zakon čimprej stopil v veljavo.

Izleti na mejo

NEKDAJ IN DANES. — OMALOVAŽEV ANJE MEJE. — NOVE METODE, NOVA POT. — VAŽNOST SKUPNIH IZLETOV.

Ko smo pred leti morali gledati, kako je podrejeno vse partizanski borbi in je naša itak ogrožena meja moralno, nacionalno in gospodarsko propadala, smo opetovano vzkliknili, da bi zaledje s svojimi strankarskimi prepadi prizaneslo vsaj — mej! Saj so nas meščani obiskovali navadno le v času volilne borbe, ob priliki uradnih komisij in revizij, večinoma mo pa bili osamljeni, tako osamljeni... Ne, so nas obiskovali, toda — drugorodci, z bogve kakšnimi nameni! Kazali so zanimanje za to in ono, iskali stikov s priprostim ljudstvom... Marsikomu je to izredno ugajalo in ni čuda, da si je tujerodec pridobil srca tega in onega... Naša prizadevanja niso zalegla. Rekli smo, da bi se moral zgoditi pravi čudež, če hočemo pretrgati s preteklostjo in začeti znova...

Pa se je ta čudež res zgodil! Poldruha leto že ni več strankarski boj, prelom s preteklostjo je bil na mah mogoč. Še le sedaj smo svobodno zadihali. Vedeli smo, da prihaja doba novih metod, novega dela. Novih metod in novih poti so pa posebno potrebni naši obmejni predeli. Treba je, da na razvalinah prejšnjega kaosa zraste novo, boljše stanje.

Prijatelji naše meje lahko mnogo pripomorejo k temu, da se doba neiskrenosti, brezbrčnosti in nezaupanja ne pozna več. Danes se je že marsikaj spremenilo, na žalost pa še vedno pogrešamo na meji mnogo naših najboljših...

Narodno zavedni planinci, izletniki in kopalci naj bi polagali veliko važnost na to, da tuhtam pohitijo tudi na mejo, če-

prav bi jih ta dan Mariborski otok, Pohorje ali Radvanje pogrešalo. Ne izključno v zabavo in obisk kakšne veselice, temveč v svrhu stikov z obmejnimi ljudstvom naj bodo organizirani taki izleti! Med širšimi ljudskimi plastmi si meščan pridobi ugled in veljavo, če ni preponosen, da bi spregovoril par besed z »neotesanim« vaščanom ali pa stisnil žuljavo roko delavcu. Da bi videli štajerske Nemce, kako se znajo dobrihati našim ljudem ob meji! Za paraliziranje te »prijaznosti« so potrebni stalni obiski vseh onih, ki razumevajo potrebe naše meje. Na Kozjak, v Slov. gorice in v Prekurje naj usmerijo svoja pota vsi oni, ki jim je do tega, da se uveljavi duh nove dobe tudi ob vsej naši meji!

Hvalevredna so prizadevanja nekaterih mariborskih društev, ki skušajo pripraviti skupne izlete na mejo. Obmejno ljudstvo z zadovoljstvom opazuje to vne-mo in bo brez dvoma znalo kvitirati to pozornost. Z osebnimi stiki bodo prav gotovo kmalu padli vsi predsodki iz minulih trpkih dni. Meja bo uvidela, da ima v zaledju iskrene prijatelje, ki poznajo njene težave tako v nacionalnem kot v kulturnem in gospodarskem oziru.

Iz tega spoznanja pa izvira še dolžnost, da zaledje skuša vse nedostatke tudi odpraviti. Vem, da bo to zelo težko. Toda v stremjenju, da zmaga nova miselnost predvsem na meji, ne sme biti malenkostnih ovir. Nova doba srečnega obmejnega ljudstva bo utrdila našo mejo, da ji ne bo kos noben sovražnik — nikdar in nikoli! Meja š.

Mariborski in dnevni drobiž

„Sokol“ u Studencih

Ob njegovem nastopu 15. tm.

Kar po prevratu se je rodila v delavskem centru Studencih ideja, da se ustanovi »Sokol«, ki naj bi vzgajal telesno in duševno one sloje, ki žrtvujejo svojo energijo v ta namen, da si v zaprašeni, zakajeni delavnici služijo svoj vsakdanji kruh. Res, leta 1919. se je ideja uresničila in ustanovil se je »Sokol«, ki se je moral boriti v dobi nihajočega se prebivalstva, ki ni vedelo, na katero stran naj bi potegnilo, na slovensko ali nemško, z raznimi neprilikami. Vse križe in težave je novo ustanovljeni »Sokol« premagal, za kar gre zahvala le onim osebam, ki so s svojo železno energijo in s svojimi praktičnimi nasveti pripomogli društvu k takšnemu razmahu. Tu je v prvi vrsti dolgoletni starosta br. Hren, šolski upravitelj, ki se je kljub svojemu trudopolnemu šolskemu delu zavedal, da je treba narod vzgajati ne le v mladosti, to je v oni dobi, ko začne hoditi v šolo, ampak tudi v onih letih, ki so za človeka usodna, v letih, ko si človek pridobiva svojo kulturno in politično prepričanje. Da, br. Hren je razumel svojo nalogo. Skupno s svojimi tovariši br. Hočevarjem, br. Cestnikom in dr. je ustanovil Sokola in pritegnil mladeniče in mladenke, ki so doraščali in postajali moške in žene, k telovadbi, k društvenemu sodelovanju in jih vzgajal v narodno zavedne ljudi, ki naj bi na svojih rokah nosili usodo jugoslovenskega naroda.

Z železno energijo je novoustanovljeni »Sokol« premagal križe in težave, ki mu jih je prizadevalo v nemškem duhu vzgojeno prebivalstvo in zlasti člani prejšnjega »Turnvereina«, in polagoma se je razcvetel kakor roža iz popka v cvet. Delo je bilo težavno. Najprej borba za telovadnico in orodje. Koliko potov in neprilik sta pri tem doživela br. Hren in br. Hočevar. Trebalo je res nadčloveških moči in jekleno volje. Ampak vse to ni bilo zaman. Seme, ki so ga sejali prvi študentski Sokoli, ni padlo na nerodovita tla, o čemur pričajo razne prireditve studenskega »Sokola«.

Če greš danes mimo Sokolskega doma, vidiš na telovadišču od najmanjšega nainežnejšega otroka, ki se v svoji otroški mladosti igra, pa do starejših miš-

častih, od solnca opečenih članov, ki telovadijo na različnih orodjih. V drugem kotu spet vidiš članice in gojenke, ki se s posebno vestnostjo učijo raznih vaj, tam pri mreži zopet nekatere, ki se vadijo v odbojki in to se vrši dan za dnem. In čemu vse to?

Zato, ker se pripravljajo na društveni nastop, ki naj bi pokazal, da ne držijo rok križem, ampak da delajo s polno paro.

Društvo je že priredilo nastop najmlajšim, deci, a 15. avgusta priredi tradicionalni nastop starejšim. Z mrzlično naglico se pripravljajo člani, članice, gojenke in naraščalniki in tekmujejo med seboj, kdo bo vaje, ki so dočene za nastop, napelje in najboljše izvedel. Nastopili bodo poleg članskih prostih vaj tudi na orodju, z raznimi igrami in z odbojko. Posebno lepe so članske proste vaje skupno s prostimi vajami članic in proste vaje »Jadransko morje«. Poleg tega nastopijo vsi oddelki na orodju in člani s tremi zabavnimi igrami.

Svetujem, da vsak zavesten Jugoslovčan pohiti dne 15. avg. v Studence, kjer si bo lahko za malenkostno vstopnino ogledal nastop in se po nastopu veselo zabaval. Pri in po nastopu svira godba »Drave«.

Načelnik dr. Andrija Štampar v Mariboru.

Danes ob 11. dop. je dospel v Maribor z avtomobilom g. načelnik ministrstva narodnega zdravja, dr. Andrija Štampar, ki se mudi na inspekcijskem potovanju po Sloveniji. Pripeljal se je iz Topolšice, kjer si je ogledal zdravilišče za jetične. V Mariboru si je ogledal naprave in poslovanje Zdravstvenega doma in se izrazil zelo pohvalno. Tudi o dečji koloniji na Pohorju in o kopališču na Mariborskem otoku se je izrekel pohvalno, obiskati pa jih radi močnega dežja ni mogel. Ob 12. se je odpeljal v Rogaško Slatino.

Nove železniške tarife.

Dne 1. septembra prične konferenca zastopnikov prometnega ministrstva in odposlancev gospodarskih korporacij o naši novi železniški tarifi, katere načrt je že sestavljen. Nove pristojbine predvidevajo gospodarstvu precejšnje olajšave.

Himen.

V Zdolah pri Brežicah se je poročil sodniški pripravnik na mariborskem okrožnem sodišču g. Maks Ašič z gđc. Anico Černoga, trgovčovo hčerko v Zdolah. Bilo srečno!

Čehoslovaki na potu skozi Maribor.

Jutri s popoldanskim brzovlakom okrog 14. se pripeljejo v Maribor čehoslovaki udeleženci evharističnega kongresa v Zagrebu in nadaljujejo vožnjo ob 14.35. Na kolodvoru jih bo pozdravila tukajšnja duhovščina s pomožnim škofom g. dr. Ivanom Tomažičem na čelu, mestni župan dr. Juvan, Češki klub, JČ-Liga in ostalo občinstvo. Maribor kot obmejno jugoslovensko mesto bo pozdravil tudi jutra, kakor vedno, čehoslovake goste z priznano svojo gostoljubnostjo.

Smrtna kosa.

V porodnišnici je umrla včeraj zjutraj 28letna soproga vozovnega preglednika Roza Zadravec; pogreb bo jutri ob 16. iz mestne mrtvašnice na pobreško pokopališče. — Včeraj pop. je na Pobrežju, Cesta na Brezje 56, umrla 82letna vdova po poštnem poduradniku Ana Ritter. Pogreb bo jutri ob 3. pop. na Pobrežju. — V splošni bolnici je nocoj ob polnoči umrla 20letna Avrelja Tašner, delavka pri Hutterju. Pogreb v petek ob 3. na Pobrežju.

Prva tombola v Radvanju.

Naše agilno gasilsko društvo je priredilo v nedeljo, dne 10. avg. v svrhu odplačila nove motorne brizgalne veliko ljudsko tombolo. Krasno vreme in dragoceni dobitki so privabili mnogo domačinov in okoličanov, da poskusijo v Radvanju svojo srečo. Vsak je želel v duhu naredil načrt, kaj bo vse ukrenil, če dobi tisto lepo mlado šekasto telico, ali pa rejenega prašiča.

Pri cerkvi je bil postavljen oder in klopi ter mize. Nad tisoč ljudi je iskalo sreče, a malo jih je bilo izbranih. Nekaj minut po 15. uri se je pričela tombola. Punčka, učenka tretjega razreda, je vlekla številke, s pozornostjo so pričakovali številke za številko in ko so bili manjši dobitki razdeljeni, je nervoznost narasla, vsak je z zanimanjem sledil poteku igre, dokler končno tudi glavni dobitki niso bili razdeljeni. Prvo tombolo, lepo telico, je dobil Dolar Ludvik iz Tezna, drugo tombolo, šivalni stroj, Martinčič Janez iz Pobrežja, 3. tombolo, kolo, Pisal Jože iz Radvanja, 4. tombolo, rejenega prašiča, Marta Obreht iz Radvanja, 5. tombolo, seženj bukovih drv, Vanpl Ivan iz Betnavske ceste in 6. tombolo je dobila Verdonik Marija iz Nove vasi. Po končani tomboli se je razvila pri cerkvi prav dobro uspela veselica, pri kateri je igrala novo ustanovljena radvanjska godba.

Odbor prost. gas. društva se tem potom iskreno zahvaljuje vsem darovalcem prekrasnih dobitkov in vsemu občinstvu, ki se je udeležilo tako lepo uspele tombole. Zadovoljno je bilo občinstvo, pa tudi društveni blagajnik.

Koncerta v mestnem parku

se bosta vršila v slučaju lepega vremena na praznik dne 15. tm. in v nedeljo, dne 17. tm. Vsakokrat od pol 11. do 12. Godba »Drava«.

Nenavadne smrti

je umrlo od 1. januarja do 1. avgusta v območju predstojništva mestne policije mariborske 19 oseb. Med temi je bilo 9 samomorov, 9 slučajev smrti po raznih nesrečah in en slučaj umora.

Veliko dobrodelno tombolo

priredi v nedeljo 12. oktobra »Protituberkulozna liga v Mariboru« z mnogoštevilnimi in lepimi darili. Ostala društva se naprošajo, da z ozirom na dobrodelni namen tombole ta dan ne prirede svojih prireditev.

Borza dela

v Mariboru išče nujno: 1 fotografa, 2 mizarja, 1 mesarja, 1 mlinarja, 1 natakarja, 1 kurjača, 1 tesarja, 2 zidarja, 2 kleparja, 4 majarje, viničarje, več hlapcev, več vajencev mizarске, kleparske in čevlarske obrti, 4 bolniške strežnice, več kuharic, sobaric in služkinj.

Družabni večer »Drave«.

Jutri 14. tm. ob 20. priredi »Drava« v verandi Uniona pri kolikaj ugodnem vremenu družabni večer z izbranim koncertnim programom godbenih in pevskih točk. Ta večer poklanja »Drava« svojemu hvaležnemu mariborskemu občinstvu brez vsake vstopnine. Prosi pazato za čim številnejšo udeležbo. — Odbor.

R. Rehar: Ujolica Vera

Ta »pravljica povest iz življenja cvetic« je izšla v Mladinski matici in je pisana kot otroška pravljica, a le ta oblika daje knjigi mladinski značaj. Zakaj po ostrem gledanju v ta neizrekljivo drobna življenja, po intenzivnem vživetju v ta mikrokozmos najmanjših bitij cvetic, jagod, murna, žabe itd. itd. in po pestri fantaziji, ki obleče ta svet v človeške značaje, prikladne njih pravljicnim nosilcem in jih celo dovede do konfliktov — po vsem tem je ta pravljica zanimiva in vredna čitanja tudi za vsakogar, ki ima rad lepo knjigo. Ne bo brez užitka.

Brez dvoma je to prvi poizkus pri nas, predstaviti v besedi ta drobni svet, čeprav ni izviren (Maeterlinck). Pisatelj vpleta prav neznavno naravoslovni poduk, že bolj se čuti moraliziranje, včasih preveč. Vso knjigo pa preveva toplo lirske občutje, ki izžari čisto lepa, poetična mesta. Jezik teče v preprostem kramljanju. Slike so preproste, jasne. Ne manjka prav lepo opisanih, otroško zabavnih prizorov (n. pr. Slinar in Liseč). Vse to so elementi, ki odpro otroško dušo. Rehar jo dobro pozna.

Rehar je sploh tu doma. Najboljše so iz njegovega peresa mladinske in lirske stvari, ker so njegovi dojemljivi mehki in fantaziji najbližje, torej oni del sveta, ki ga zajema iz zatišja, iz odsevoj življenja v sebi in v otroških srcih, ne oni, ki se lomi in trga v krčih in trzavicah nočanje geneze duha naše dobe.

Ta knjiga torej spada v dobro slovensko mladinsko slovstvo. M. Š.

H Grafu

ni bilo nobenega prirastka. — Med prijavami so 4 tatvine, dalje pretep na ulici, puščanje nerazsvetljenega voza na ulici, nedostojno vedenje, kalenje nočnega miru in prestopki avtomobilskih predpisov. — Poročila javljajo o izgubi najdbi in o dveh primerih pobege od doma.

Predolg jezik

ima 23letna Lojzka, hči posestnika od Sv. Barbare. Ko je včeraj delal red na živilskem trgu veterinarski nadsvetnik E. Hinterlechner, ga je jezljiva prodajalka žalila s takimi izrazi, da je izzvala tudi zgražanje občinstva. Sedaj se bo na Lojzka spet jezila, če bo imela pota, sitnosti in stroške zaradi nebrzdanega jezika.

Pobegla dečka.

Ivan Lamprecht iz Gajeve ulice 15 je javil včeraj policiji, da je dne 11. tm. zjutraj pobegnil od doma njegov 15letni posinovljenec Helmut Vrčko. Iz kakšnega razloga je dečko to storil, posinovitelj ni znano. Helmut je šibke postave, oblečen v sivo že obnošeno obleko, kratke hlače, sivo sportno čepico in nizke rjave čevlje.

Podoben pobeg je prijavil narednik vodnik Jože P., stanujoč Ob železnici 16. Ušel mu je od doma neznan kam že 5. tm. 17letni sin Jože, ki je bil nekaj pokaran po očetu. Fant je najbrž kje pri sorodnikih.

Iz tatinske kronike.

Plačilnemu natakarku Jožetu v gostilni Vlahovič je ukradel neznanec iz omare za led dobro ohranjeno pelerino, ki jo je imel spravljeno od svojega tovariša v namenu, da jo kakemu gostu proda. — Geodetu Viktorju Grilu, ki je zaposlen pri merjenju mestnega teritorija, je včeraj dopoldne zginila na vogalu Masarykove ceste in Jadranske ulice aktovka in dve stekleničici tuša v času, ko je bil za nekaj trenutkov zaposlen pri ne daleč proč stoječem aparatu. — Vrtnar Hrastev od Sv. Petra v Savinjski dolini, ki je bil pred nekaj dnevi okraden, kakor smo poročali — za celih pet stotakov, je sedaj še naknadno prijavil, da mu je isti neznan inozemec odnesel tudi poln nahrbtnik perila in obleke, in sicer 12 novih moških srajc, 2 moški obleki, 3 pare moških nogavic, 2 para moških rokavic, pleteno kapo, v skupni vrednosti 1260 Din.

Iznajdba.

V svrhu uresničenja iznajdbe, ki bo osvojila ves svet, se išče družabnik z nekaj kapitala. Rizika ni. Tozadevne ponudbe na upravo lista pod »Iznajdba 2261«.

Za zlatom v Mandžuriji

ZANIMIVOSTI IZ POKRAJINE ZLATONOSNIH REK.

Cele pokrajine so na širnem Kitajskem še neraziskane, med njimi tudi sila bogate dežele. Prav zanimivi predeli so med drugim ob reki Amur na meji med Sibirijo in Mandžurijo. Semkaj so se pred nekaj leti naselili ruski iskanci zlata in našli zelo bogata nahajališča te žlahtne kovine. Takoj se je našla neka ruska družba, ki je na malem potoku pričela s preprostimi sredstvi izpirati zlato in kmalu obogatela. Čim se je doznalo o tem bogastvu, se je pričela zgrinjati v to obljubljeno deželo množica pustolovcev, ki so hoteli na lahek in cenen način obogateti. Taki temni elementi so si ustanovili celo svojo republiko kopačev zlata in jo proglasili za neodvisno. »Državljanje« republike, bivši zločinci, begunci, prigananci niso pustili nikogar več preko meje na svoje ozemlje, ki so ga branili z orožjem v rokah. Šele kitajske vladne čete so iztrebile to nevarno tolpo in uničile državo v državi. Kitajsko oblastvo je prepovedalo vsako nadaljnje naseljevanje kopačev zlata v to ozemlje.

Sledila je neka tajinstvena doba te zlatonosne pokrajine. Šele kasneje, ko je prispela tjakaj neka nemška znanstvena odprava pod vodstvom prof. Stötznerja in spremstvom dr. H. Maierja, se je doznalo za nove podatke o zlati severnomandžurski puštni. Na vsem tem področju okoli 200.000 štirinajških kilometrov ni domala nikjer stalnih naselbin. Edino

ob poštni cesti, ki so jo zgradili že v 18. stoletju, stoje v razdaljah po 20 do 30 kilometrov postajice, na katerih so svoječasno zamenjavali potujočim kitajskim uradnikom konje. Ta poslopja pa so danes že zelo razpadla, tako da označujejo pot pravzaprav ponekod samo še visoki stebri in telefonske žice. Na obeh straneh ceste se razprostira večna mirna puštnja, v kateri žive edino nomadski lovci tunguškega plemena. Skoro v vseh potokih in rekah, izvirajočih v Čingenskem pogorju je mnogo zlata v obliki drobne peska, a čisto tudi v velikosti lešnikov. Sedaj se nikjer več ne izbira zlato, ker je kitajska vlada to izrecno zabranila in izjavila, da bo izdala dovoljenje šele takrat, ko bodo ti kraji bolj varni. Le nekaj inozemskih družb je dobilo vladno dovoljenje, a nadzorujejo državna oblastva vsa dela pri iskanju zlata. V severni Mandžuriji posluje troje večjih podjetij z nekaj sto delavci, dočim brodiijo po dolinah Čingana še vedno poedinci, ki nosijo s seboj edino lopato in koritce. To so pravi postopači, ki pogosto gladujejo in prezebajo ter padajo neredko kot žrtve divjih zverí. Pripeti se tudi, da pade tak človek s polno vrečo zlata v roke razbojnikov, ki ga oskubijo do golega.

Po poročilih nemške znanstvene odprave ima Severna Mandžurija toliko zlata, da bi mogla resno konkurirati Sibiriji.

Nevzdržni Fordov napredek

KLJUB SILNI KRIZI JE PRODUKCIJA FORDOVH AVTOMOBILOV VEDNO VEČJA. — FORD V AZIJI IN JUŽNI AMERIKI.

Med vsemi avtomobilskimi tovarnami ameriškega tržišča je tudi letos Ford na prvem mestu. Za njim pride prva znamka Chevrolet. Fordova stran uspeha tiči v tem, da proizvaja že po svoje preizkušeni metodi od leta do leta boljše blago in prodaja avtomobile vedno ceneje. Od vseh prodanih avtomobilov sta jih prodali letos tvrdki Ford in Chevrolet 65%. Na ostale tudi cenene tvrdke Essex, Pontiac, Plymouth, Willys in Whippert odpade le 10% vse avtomobilske kupčije, dočim je preostalo vsem ostalim firmam letos 25% vse dobave.

Dočim se pritožujejo ostali tovarnari na slabo prodajo, je Ford samo v mesecu aprilu 1930 produciral 206.000 avtomobilov, to je za 15.000 vozil več nego istega meseca v preteklem letu. Fordova genialnost je tako večja, da tudi v času najhujše krize najde izhod iz potočaja. Njegova metoda v produkciji, ki je nad vse sistematska in vodi iz dneva v dan k večji mehanizaciji v produkciji in čim večjemu izogibanju neracionalnega razsipanja surovin — je dala možnost, da mora imeti Ford letos na dan 11 ljudi, ki izgotovijo en avtomobil, dočim jih je bilo še lani treba 16. Nedvomno je ta napredek za eno samo leto ogromen.

Vzemimo Fordovo tovarno v Detroitu. Lani je bilo dnevno izgotovljenih povprečno 7500 avtomobilov in je sodelovalo pri tem dnevno 120.000 ljudi. Letos je zaposlenih samo 110.000 delavcev, vozil pa je izgotovljenih vsak dan 9.565! Toda Ford tudi skrbi za svoje ljudi. Letos dobijo delavci svoj reden dopust. To sicer ni v Fordovih tovarnah nič novega, toda letos bo uvedena ta novost, da pridejo vsi delavci naenkrat na 14 dnevni oddih, tako da bo tovarna za dva tedna sploh počivala.

Fordov duh ne miruje nikdar. Po največjih poročilih se namerava vreči kralj avtomobilov v svoji ekspanziji na Azijo. Po Evropi se je pričelo Fordovo zanimanje za Rusijo, prihodnje leto pa pride na vrsto Kina. Po dobljenih podatkih ima Kitajska med svojim 400 milijonskim prebivalstvom okoli 1 milijon ljudi, ki so sposobni, da si nabavijo avtomobil, ker stanujejo ob cestah. Na te meščanske sloje računa Ford kot svoje bodoče odjemalce.

Aziji pa bo sledila v Fordovi ekspanziji Južna Amerika. Tudi tam bodo producirali po evropskem vzorcu, to je za dotično državo, kjer leži tovarna, bo šlo 40%, za izvoz v inozemstvo pa 60% pro-

dukcije. Zaradi cenene delovne moči v Južni Ameriki in zaradi slabe kupne moči prebivalstva bi se utegnili pripetiti, da bodo Fordove tvornice Južne Amerike pošiljale avtomobile v svojo matično zemljo Združene države, kot se to dogaja v Fordovih tovarnah na Angleškem.

Stoletnica zanimive kolonije

V Mazuriji, sredi gozdov in jezer, je nekaj prav tipičnih ruskih vasi. Prebivalstvo živi v lesenih hišah, pravilneje kočah in se imenujejo Filiponi. Letos bodo proslavili Filiponi zanimivo stoletnico svoje kolonije. To so namreč ena izmed mnogih pravoslavniških ruskih sekt, čije pristaši so bili l. 1830 pregnani iz Rusije. Begunci so se zatekli na nemško ozemlje, kjer so se naselili z dovoljenjem Friderika Viljema III. Filiponi so razkolniška sekta — Rusi so jih nazivali Filipovščina — ki jo je leta 1675. ustanovil Fotij iz Novgoroda, ki je privzel nemško ime Filip. Filiponi so se fanatično borili proti državi in veri in niso hoteli v svojih molitvah carja niti omeniti. Pregnanci so se razselili po Finskem, Litvi in Poljski, nekaj rodbin pa je prišlo tudi v vzhodno Prusijo. Tekom desetletij so ti ljudje opustili mnogo svojih navad in običajev, a jih precej še tudi očuvali. Nekakšna prestolnica te kolonije je še danes Eckersdorf. Tu rezidira njihov »stari«, izvoljeni vrhovni duhovnik sekte, častiljiv starček z dolgo polno brado, kakršno nosijo domala vsi Filiponi. Tu stoji tudi majhna cerkevica in sredi jezera Dus na malem jeziku celo samostan ruskih menihov, ki žive še danes po sila strogih predpisih. Po čistih prijaznih vaških cestah srečujemo prebivalce v krasnih ruskih narodnih nošah, vsak — tudi najrevnejši — dom pa ima posebno stavbico — rusko kopališče. Z eno besedo, Filiponi so postali neka znamenitost, ki jo posečajo inozemci v znatnem številu. Najbližja železniška postaja za pot v to kolonijo je Alt-Ukta na progi Jensburg—Johannisburg.

Izvoz sliv

v inozemstvo bo po vestih iz Beograda letos prav uspešen. V središčih slivarstva Srbije, to je v Lazarevcu, Obrenovcu, Valjevu je pripravljenih že na stotine železniških vagonov za nakladanje sliv. Samo Šabac in njegova okolica odpošlje ta letos okoli sto vagonov sliv preko državnih mej.

Drobiž iz Slovenske Bistrice

V nedeljo 10. tm. je bila slavnostna otvoritev kopališča Rdečega križa. Ob otvoritvi sta govorila g. dr. S. Jagodič, okrajni zdravnik v Slov. Bistrici, v imenu Rdečega križa kot predsednik, in g. dr. B. Schaubach kot župan v imenu občine. Nato so se v kopališču pokazali nekateri dobri plavalci, kot Mariborčan g. Bertencelj in Bistričan g. Vezijak. K uspehu proste zabave je mnogo pripomogla godba vojakov iz Slovenske Bistrice, ter tamburaški zbor podoficirjev iz garnizije v Slovenski Bistrici, ki je tudi zvečer igral za ples v okrajni hranilnici, katerega je istotako priredil Rdeči križ.

Povsem nekaj drugega pride sedaj. Pivo, pravo Unionsko pivo, so do zadnjega točili v Bistrici po 10 Din liter. In glej našla se je bela vrana, ki je znižala ceno na osem. V nedeljo jutraj, ko smo šli od maše, pa so nam nenadoma zablesteli z nekaterih gostiln napis: Pivo liter po Din 17.—. Bili smo naravnost omamljeni. Ali je to sploh mogoče?! Takoj smo šli na »probo« in res, pivo so točili po sedem dinarjev liter. Kako dolgo, smo vprašali, in odgovor je bil nekoliko dvomljiv: »Do preklica!« Vsi gosti niso bili upajo, da ne bo dolgo tako, mi pa se bojimo.

V Bistrici, pohorskih Atenah, je več gostiln, imenitna pa je ena. Res ož kraja do konca imenitna. Posebno imenitna pa je ob sobotah in nedeljah. Tu se poje in vriska, tepe in bče vsa ljubo, dolgo noč. Sosedje so že vajeni, imajo trdo kožo ali bolje trda ušesa. Poleg tega pa splošno priznana potrpežljivost. Kdo ne bi bil potrpežljiv napram bistriškemu »Café Drau«. Luštni so vedno, tudi če se stepajo, so luštni, še bolj pa duhoviti. Neko nedeljo popoldne so bili zopet prav dobre volje. Naenkrat se odpro vrata, mimoidoči se ustavijo in skozi vrata prileti najprej klobuk s »fedro«, nato nekaj krepkih »aufbiks« in nazadnje v velikem loku živi »corpus delicti«, ki je bil pa toliko »duhovit« (ali pa ni vedel, da bo on letel), da je še v loku, ki ga je opisoval, vzkliznil: »So ga že vun vrgli!«

Vsako nedeljo imamo tak cirkus. Polno gledalcev in občudovalcev. Vino pa slavi svoj triumf.

Skoraj bi pozabil, je že preveč vsakdanje. Zadnjič ponoči si je nekdo privoščil pohod po mestu s trobento, tudi imenitno. Če se je kdo razburjal, ne vem, vem pa, da se jih je dosti zbudilo in občudovalo te ponočne muzikante v njihovi vztrajnosti, ki postaja v Bistrici res že dobesedna. Saj je skoraj vsako noč »lušno« na trgu. Če nimajo drugi nič proti, jaz nimam. Saj se še proti toči nisimo razburjali, ki je pretekli teden četrtek popoldne padala v takih kosih, kakršne najstarejši »purgari« ne pomnijo. Padala je kakih pet minut. Dobro pa je, da med dežjem. V mestu samem ni napravila velike škode, dekletom je na vrtovih malo nagelne oklestila. Pa kaj nagelni, saj je še fantič ostal. Cives.

Obtoženi pisatelj

Včasih je res čudno, za kaj vse morajo pisatelji odgovarjati in se zagovarjati. Te dni je bil obtožen francoski pisatelj Maurice Rostand, ki ima v svoji najnovejši drami tudi naslednji stavek: »Jack Leisman je ukradel zlato japonsko dozo«. Po naključju živi v Parizu res neki gospod s tem imenom, ki je takoj obtožil pisatelja, češ, da je žaljen na svoji časti in da trpi njegov kredit že pol milijona frankov, ker ni mož nikdar ukradel nobene japonske doze... Parižani pričakujejo z razumljivim zanimanjem rezultata tega procesa.

Strašno maščevanje delavcev.

Iz Newyorka javljajo o čudnem napadu iz zraka na rudnik v Providence v državi Kentucky. Nad revirjema Isador in Young se je nenadoma pojavil neznan avion, ki je spustil na rudniške naprave 9 bomb. Povzročena je bila velika škoda na materialu. Lastniki rudnika so prepričani, da gre za osveto delavcev, ki se že delj časa borijo v svoji organizaciji tako z neorganiziranimi delavci kot tudi posredno z delodajalci.

Sport

Teniški turnir v Ptuj.

V nedeljo, dne 10. tm. sta odigrala v Ptuj Slovenški teniški klub Ptuj in SK Mura prijateljski teniški match. Zmagal je S. T. K. Ptuj v razmerju 4:2.

Posamezni rezultati so bili naslednji: Sakotnik (Ptuj):Nemec I 6:3, 7:5; Honvery (Ptuj):Nemec II 9:11, 6:2, 7:5; Jurko (Ptuj):Kardoš 6:4, 1:6, 2:6; Tobias (Ptuj):Čenar 6:2, 9:7; Sakotnik-Honvery:Nemec II-Kardoš 6:1, 3:6, 8:6; Jurko-Tobias:Nemec I-Čenar 6:3, 6:8, 4:6.

Občni zbor Mariborskega zimskosportnega podsaveza

se bo vršil v soboto, dne 18. oktobra ob 20.30 v restavraciji »Orel«. V slučaju nesklepnosti pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih delegatov.

Izredna glavna skupščina JZSS.

V mesecu septembru se bo vršila v Ljubljani izredna glavna skupščina Jug. zimskosportnega saveza, na kateri bodo predložene spremembe saveznih pravil ter enotna pravila podsavezov.

Turneja ilirijanske hazene.

Hazenska družina Ilirije (Ljubljana) je odpotovala na daljšo turnejo po Jugoslaviji. Prvo tekmo je igrala v nedeljo v Novi Gradiški proti SK Unitas in dosegla visoko zmago v razmerju 16:4 (11:1).

Male sportne vesti.

V Ljubljani bo v petek, dne 15. avgusta na sportnem prostoru SK Ilirije mednarodna kolesarska dirka, ki jo priredi kolesarski klub »Sloga«.

Kakor smo že poročali, je naša reprezentanca nastopila v nedeljo v Rio de Janeiro proti reprezentanci Braziliije in zgubila tekmo z 4:1 (3:0). Tekma se je odigrala ponoči in je bilo izrišče razsvetljeno z močnimi reflektorji. To je bila prva tekma, pri kateri so naši igralci nastopili pri umetni razsvetljavi.

JNS bo na svoji današnji seji razpravljala o protestu ASK Primorja proti pokalni tekmi z ISSK Mariborom. Rezultat bomo objavili jutri.

Jugoslavija sodeluje v evropskem pokalu?

Na konferenci za evropski pokal, ki se je vršila v Bernu, se je razpravljalo tudi o vprašanju pritegnitve še ene države v to tekmovanje. Imenovale so se Jugoslavija, Nemčija, Švica in Španija. Ker je Nemčija že v naprej odbila svoje sodelovanje, so ostali še trije kandidati, od katerih ima Jugoslavija največ izgleda. Mogoče so to že posledice uspešnega nastopa naše reprezentance v Montevideu.

Večno težji usakdanji kruh

Poslabšanje gospodarske konjunktore v svetovnem gospodarstvu se opaža zlasti v stanju nezaposlenosti v Evropi. Letos spomladanska sezona ni dovedla do takega znižanja nezaposlenosti, kakor je bilo to pretekla leta pri početku sezonskih del. More se že računati s tem, da je nezaposlenost stabilizirana in da bo početkom jeseni zopet poskočila. Evo nekaj števk o nezaposlenosti v glavnih evropskih državah v primeri s prejšnjim letom:

Anglija dne 10. julija 1930: 1.890.000; 1929: 1.132.000; Nemčija 1. julija 1930: 2.636.000; 1929: 1.736.000; ČSR 1. aprila 1930: 88.000; 1929: 50.000; Poljska dne 1. junija 1930: 275.000; 1929: 149.000; Avstrija dne 1. junija 1930: 163.000; 1929: 131.000; Madžarska 1. maja 1930: 20.000; 1929: 15.000.

Po izjavah francoskega ministrskega predsednika v Franciji ni brezposelnosti. V Ameriki je po podatkih departmana za trgovino okoli dva milijona brezposelnih. Po drugih vesteh je v Združenih državah okoli pet milijonov brezposelnih. V Angliji so prepričani, da doseže na jesen brezposelnost kljub vsem naporom vlade cela dva milijona ljudi. Tudi v Nemčiji so prognoze silno slabe. Prav tako se omejuje produkcija na Českoslovaškem. Po vseh znakih sodeč bo letošnja zima — če se na jesen ne izboljša konjunktura — znatno povečala že itak veliko brezposelnost. Izjemo bo najbrž napravila edinole Francija.

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač. 37

Ravno sta stopala iz prevoznega čolna in prišla k prvi svetiljki. In Jindra se je začudil revni zunanjosti gospodične Menotove. Klobuček, kakor ga nosijo kvartani iz študentovskega patosa, se je gotovo prilagal njeni glavi, tem bolj, kolikor bolj je bil pomekčan, toda igla, ki ga je pripenjala k lasem, je tičala v eni zelo številnih odprtih klobučine, in te so bile vse skupaj, kakor bi bile prestreljene s ptičjem svinčnim zrnem. Filozofka nima časa, da bi pripela klobuk vedno skozi iste luknjice, to je uvideval tudi Jindra, ki je bil navajen presojati situacije hitreje, kot jih je natanko spoznal, in uvideval je tudi to, da, čeprav je bila njena svetla obleka za pranje, da vendar že davno niso bile izrabljene te njene lastnosti. Gotovo je pokvarjenje obleke občutno zadelo revno študentko. Odtod najbrže tudi pridružen ton njenega govora. Pod pazduho je nesla v starem časopisu zavito svojo usodno kopalno obleko. Zaradi tega je nastal v zabavi precej dolg vacuum.

»Kaj ste čutili, gospodična, tako instinktivno?« se je slednjič domislil. »Če smem namreč vprašati.«

»Da ste me obsodili zaradi mojega izreka! Vi niste napreden študent, gospod Pavák?«

»To je od tega odvisno, kaj smatramo za napredek, gospodična. Jaz sem mnenja, da je službeno namješčenje žene zločin, ki ga družba izvrši na ženi in da je edin določen odgovor na žensko vprašanje — materinstvo, dete!«

»Tudi če bi midva korakala zdajle skupaj pri dnevni luči, bi mi moja rdečica ne zabranila, da bi vam ne rekla, da je vaša rešitev ženskega vprašanja zelo teoretična zaradi nedostatka očetov, ki bi namreč hoteli prevzeti od matere breme otroka. Zato ne preostaja veliki večini žen nič drugega, nego da ne postanejo matere in da same skrbé za to, da ne umrjejo od gladi. Prisiljene so torej, da se poprimejo moških služb.«

»In s konkurenco so še bolj zmanjšale možem možnost, da postanejo vzdrževalci rodbin. Po vsem tem je studium žen — potrebno zlo, nič več, gospodična.«

Gospodična Menotova se je naglo ustavila in, očitno razburjena, rekla:

»Pozabljate, gospod Pavák, na notranje poslanje. In če pravite, da je potrebno zlo, se spomnite, o katerem ženskem poklicu se prav tako govori. Potem boste uvideli, da ste izgovorili nekaj komaj bolj kultiviranega, nego gospod dr. Černý. Skratka moram reči glede vašega viteštva, da imate morda kulturne nazore srednjeveških vitezov, a njihove galantnosti nimate. To se niste vrgli po svojem očetu. K sreči vas

že lahko odpustim iz svojih služb, sem namreč že doma. Klanjam se!«

Ko je to rekla, se je Jindri hipoma zazdela za glavo manjša; kakor da se je vdrla v cesto. Tako je bilo videti, dokler ni Jindra spoznal, da je stopila z roba na stezico, ki jo je bilo komaj videti. Zbežala je po njej navzdol in se izgubila v temi. Zaloputnila je vratca, ki so tako škripala, da se je daleč razlegalo; čudno, kje so vzela mala vratca nizkega kamenitega plota toliko škripota; nekoliko svetlejšo črto, ki se je gibala za plotom, je mogel smatrati za gospodično Menotovo. Plaval je med gredicami zelenjaka in v nočni senci raztrgane hišice, ki je bila bolj podobna leseni čuvajnici nego človeškemu prebivališču, dokler ni izginila njena prikazen nekje na bregu.

Lučica v oknu je zatrepetala, ker je švignila mimo dekletova senca, in Jindra je slišal še jasni klopot zaklopnice na vratih — čudno, da v tako gorki noči stvari tako glasno govore...

Jindra se je slednjič odplazil — z neprijaznimi občutki.

Presenetilo ga je, ker je filozofka naglo izginila; nadejal se je, da pojdeja dalj časa skupaj; komu bi bilo prišlo na misel, da je tukaj na najoddaljenejši periferiji doma! Ni mu bilo žal zato, ker je vnet za Jiřino, ampak zaradi neutoženosti, a zelo upravičene radovednosti — ali nima tale učena, čeprav nekoliko zamazana deklica morda bližjih stikov z njegovim viteškim očetom?

Da bi to izvedel, je bil njegov glavni in takorekoč edini namen, ko se ji je pridružil — sprva je sumničlil gospo Putovo — pri vseh vragih, da bi bila naposled tale Satavahanova kraljica!

Brž ko je prišel do tramvaja, je skočil vanj, da bi bil čimprej doma in posvaril očeta — je to grenka potreba, toda nujna!

Oče je najbrž nekaj takega slutil; zato je sam začel karati; to je bila njegova — Jindre starejšega — metoda, kadarkoli se je bal, da ga bo karal Jindra mlajši.

»Jindra, prosim te, kje tičiš? Misliš sem, da te najdem že davno doma, toda — sicer pa! Morda so to manire, ki jih je vojna opustošila, ki so te napotile, da si takorekoč, da, takole zbežati, in nikomur ne reči niti zbogom! Nihče se sicer ni zmenil za to, toda mislim, da tudi ni ostal pri nikomur iz cele družbe dober vtis po tebi.«

»Verle mi, gospod oče,« je veknil na to Jindra, »da mi ni prav nič na tem, kakšno mnenje ima o meni cela družba, izvzemši tebe; in ti bi bil mogel biti zadovoljen, da sem se poslovil po angleško!«

»Dobro veš, da so mi angleška, zlasti poniževalna cikanja neznosna, in zato si znova prepovedujem —«

»Morda te torej pomiri nekaj drugega oče... Bilo mi je namreč usojeno, dovršiti dolžnost, ki si jo ti opustil...«

»Dolžnost? Kakšno?«

»In sicer kavalirsko!«

Ta beseda je pokvarila Jindri starejšemu briljantni čin pri uživanju na mehko kuhanih jajc. Znal je namreč z ostrim nožem spretno zadeti pravo mesto in brezhibno odsekati gladko lupino na širšem koncu jajca, kakor bi snel majhen pokrovček. Sinova opomba mu je skazila udarec in naglica, s katero je moral izsrkati, kar je priteklo iz razbite lupine, ni bila brez komike.

Brisal si je obraz s prtičem.

»Tule imaš še nekoliko rumeno fiziognomijo!« ga je opozoril Jindra ml. s prstom.

Oče je moral od večerje k umivalniku.

»Gospodična Menotova —« je rekel Jindra.

»Kakšna gospodična je to?!« se je obrnil oče nanj.

»Menda ti je znana najmilejša izmed tvojih kraljic, Satavahana! Sicer bi se čudil, da podaš roko dami, katere niti ne poznaš po imenu.«

Bil je vesel. Ako ne ve oče niti njenega imena, potem je mogel biti današnji dan k večjemu šele začetek tega, česar se je bal kot gotovega dejstva.

Oče ji je drgnil obraz, da bi si zmil skoraj nos z njega. Da bi pridobil na času. Slednjič je zamrmral izpod brisače:

»Takole zasledovanje lastnega očeta!«

»Ampak, oče, saj si vendar ti prišel za menoj! Bil sem pri piroškafu, kakor pravi doktor Černý, prei nego cela tvoja Opalka.«

»Kaj je torej bilo z njo, kakor praviš?« je vprašal oče, ko je sedel zopet k mizi.

»Pustili ste jo, revico, na bregu, padla je iz tega vrvenja raztrgana od pasa do nog, spel sem jo torej in jo spremil domov. Stanuje v letni vili na Braniku; zdi se, da je ta vila večinoma zgrajena iz dračja, žalibog. Stoji sredi ne preveč razsežnega zelenjaka.«

Dr. Pavák je sedel zamišljen, mračen.

Iz davnih dni mu je vstal spomin na parnike, ki jih je zamudil v družbi Jindrove matere.

Precej časa je bil zatopljen v otožne misli, potem je vzdihnil in začel oprezno natrkavati drugo jajce pri skupni večerji, ki je bila skromna, kakor pač v vojni.

Jindra, ki ni izvedel iz historije svojega oznika, česar sam ni uganil, nikoli ničesar naravnost od očeta, ker nista od prvega razgovora po prvem svidenju o tem nič več govorila, ni slutil, kje so očetove misli.

»Bodi uverjen,« je šel stvari dalje na jedro v šali, ki je bila med njima običajna pri takih prilikah, »da te nisem vrgel iz viteškega sedla; nasprotno, lahko ti kar najbolj svečano izjavim, da si mi bil v kavalirstvu za vzor. Res!«

»Po mojem mnenju,« je rekel dr. Pavák jako resno, »je to dekle preveč časti vredno, nego da bi... To ni navadna kavarniška študentka, izpregovori tri besede in vidiš v vir znanja.«

»Malo neuravnane,« je omenil Jindra.

»To se dá razlagati iz tega, ker je presedlala z medicine na filozofijo;

(Nadaljevanje sledi.)

'Griffon' motorji!

350 cm³ sportna tipa. »Königswelle«, luksuzna tipa. Vse tipe na ugodna odplačila na obroke.
JUGU D. Z. O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Pekovskega valenca, pridnega in močnega, sprejemem takoj. Hartinger in drug, Maribor, Aleksandrova cesta 29. 2268

Zlato uro zapestnico z brilanti sem zgubila v pondeljek, dne 11. avgusta ob 20. uri na potu od Racerdvora v Studence. Poštenega najditelja naprošam, da odda isto proti visoki nagradi v upravi »Večernika«. 2262

Gramofone popravila precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINCIC, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Casopisi in inserati. pri Hinko Sax. Grajski trg. 1654

Sobo in črkoslikanje, barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Fotomateriji kupujejo pri strokovnjaku. Ca 200 aparatov stalno na zalogi. Izgotavljenije slik v 6 urah. Fotomeyer, Gosposka 39. 2182

Čevlje izdeluje vsakovrstne po meri in ima zalogo v lastni delavnici po najnižjih cenah. Ivan Krojs, Maribor, Koroška cesta 18. 2180

Malo sobo s hrano oddam takoj gospodični ali dijakini. Ruška cesta 5, I. desno. 2237

Lepo stanovanje v mestu, obstoječe iz dveh sob in kuhinje v I. nadstropju, oddam s 1. sept. poceni tistemu, ki mi posodi Din 20.000. Ponudbe na upravo lista pod »Mala družina«. 2265

Sobo s štedilnikom oddam stranki brez otrok ali z enim odraslim otrokom. Nasipna 43 ob Tržaški cesti. 2267

Prodaj čisto nov paviljon za 9 družin čebel, ena je že notri. Nov stroj za vejenje medu, 17 košev in drobno orodje za Din 2.100. Betnavska cesta 1, Maribor.

Solčno stanovanje v vili, 2—3 sobno s kompletno opremljeno kopalnico in vrtom, oddam v najem. Najemnina Din 800. Naslov pove uprava. 2269



Zaboje

za sadje, vezane in zbite dobavlja takoj in poceni

»Drava«, Maribor. Tel. 22-56.

Sanatorij v Mariboru

Gosposka 49 Telefon 22-58

Najmoderneje urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati. Višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Hala«. Lastnik primarij

Dr. Mirko Cernič specialist za kirurgijo.

Koroške planinske brusnice

(Preiselbeer)

dobite po dnevni nizki ceni pri

Ferdo Kaufmann

Maribor

Kralja Petra trg št. 1

Juristi!

Sodne takse

broširano 32 Din, platno 44 Din, so pravkar izšle

pri Tiskovni zadrugi v Mariboru

Aleksandrova cesta šte. 13